

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/8/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613203122
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tutko
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7613203122.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Tutka a sudcov JUDr. Ľuboša Kunaya a Mgr. Angeliky Sopoligovej v spore žalobcu A. B., bytom v C., D. E. F. XXX/XX, zastúpeného JUDr. Petrom Baláškom, bytom v D. G. H., D. F. XXXX/XX proti žalovanému I. A., bytom v C., J. F. XX/XX, zastúpeného JUDr. Františkom Kočkom, advokátom so sídlom v Košiciach, Timonova č. 13, o zaplatenie 19.597,91 eura s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 28.11.2022 č.k. 7C/49/2013-709 takto

rozhodol:

M e n í rozsudok vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania tak, že žalobu zamietla.

Žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy konania v celom rozsahu.

Žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 9.558,20 eura do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalovanému priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 2 %.

2. Týmto rozsudkom rozhodol súd prvej inštancie o peňažnom nároku žalobcu titulom protihodnoty toho, o čo sa zvýšila hodnota vecí.

3. Pri rozhodovaní vychádzal súd prvej inštancie zo zistenia, že strany sporu uzatvorili zmluvu o nájme nebytových priestorov dňa 21.11.2008, na základe ktorej žalovaný prenechal žalobcovi v nájme nebytové priestory za účelom prevádzkovania reštauračného zariadenia. Žalobca vypovedal nájomnú zmluvu listom zo dňa 31.3.2012 a nájomný vzťah bol ukončený uplynutím trojmesačnej výpovednej lehoty ku dňu 30.6.2012. Ďalej súd vychádzal zo Znaleckého posudku znalca Ing. Štefana Zimu č. 11/2019, vypracovaný znalcom Ing. Štefanom Zimom, v ktorom znalec vyčíslil hodnotu, o ktorú sa prenajímateľ obohatil do výšky 19.597,91 eura.

4. Na základe uvedených zistení a po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že nárok žalobcu je čiastočne dôvodný.

5. V konaní mal za preukázané, že žalovaný ako prenajímateľ dal žalobcovi súhlas k výkonu stavebných prác, avšak sa nezaviazal na úhradu nákladov s tým spojených a teda žalobca má právo po skončení nájmu požadovať protihodnotu toho, o čo sa v dôsledku zmien zvýšila hodnota prenajatých vecí v zmysle § 667 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z dodatku k nájomnej zmluve zo dňa 29.12.2008 mal za preukázané, že žalovaný písomne povolil žalobcovi stavebné úpravy objektu.

6. Vykonaným dokazovaním mal jednoznačne za preukázané, že žalobca uplatnil nárok na zaplatenie sumy 15.269,00 eur titulom zhodnotenia nehnuteľnosti a teda za zmenu žaloby považoval (vzhľadom na čiastočné späťvzatie návrhu 4.710,80 eura) iba sumu prevyšujúcu sumu 10.558,20 eura. Mal teda za to, že nárok žalobcu, ktorý prevyšuje sumu 10.558,20 eura je premlčaný. Reagujúc na započítaciu námietku žalovaného ohľadom dlžnej úhrady na nájomnom vo výške 1.000,00 eur dospel k záveru, že návrh žalobcu je dôvodný, čo do sumy 9.558,20 eura (10.558,20 eur – 1.000,00 eur) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

7. Výrok o trovách konania odôvodnil súd s poukazom na ust. § 255 ods. 1 C.s.p. a žalovanému priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 2 %.

8. Proti tomuto rozsudku vo vyhovujúcom výroku podal včas odvolanie žalovaný. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol.

9. V odvolaní uviedol, že nárok žalobcu je premlčaný v celom rozsahu, preto súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil vo vzťahu uplatnenej námietky premlčania. V závere súdu prvej inštancie o premlčanie nároku iba v časti považuje za rozporný s dôkazmi vykonanými v predmetnom konaní a pokiaľ súd vychádzal z predpokladu, že právo sa premlčalo vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote podľa § 101 Občianskeho zákonníka vec nesprávne právne posúdil.

10. Ďalej uviedol, že žalobca žalobou došlou súdu 22.12.2013 sa domáhal vydania vecí uvedených v návrhu a pre prípad nemožnosti vydania sa domáhal zaplatenia mu sumy 15.269,00 eur. Následne vzal žalobu v časti o zaplatenie 4.710,80 eura späť a teda predmetom konania ostala suma 10.258,20 eura. Na pojednávaní dňa 1.10.2014 žalobca zotrval na podanom návrhu s tým, že investíciu oceňujú na sumu 10.258,20 eura. Následne až na pojednávaní dňa 2.12.2019 žalobca navrhol zmenu žaloby s tým, aby súd ho zaviazal zaplatiť mu sumu 19.597,91 eura, ako protihodnotu toho, o čo sa zvýšila hodnota jeho nehnuteľnosti. Uznesením zo dňa 27.10.2020 súd pripustil požadovanú zmenu žaloby.

11. Vo vzťahu k právnemu posúdeniu veci uviedol, že podľa jeho názoru práva na zhodnotenie týkajúce sa nájmu sa nepremlčujú vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote podľa § 101, ale v osobitnej dvojročnej premlčacej dobe podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zastáva teda názor, že právo žalobcu uplatnené v konaní je premlčané v celom rozsahu, keďže uplynula subjektívna a objektívna lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia uvedené v ust. § 107 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti poukázal, že žaloba bola doručená súdu 22.2.2013 a zmena žaloby bola pripustená na pojednávaní 27.10.2020.

12. Ak by teda právo žalobcu na zaplatenie sumy 19.597,91 eura vzniklo a bolo by preukázané, bolo by premlčané a súd ho s ohľadom na vznesenú námietku premlčania nemal priznať v celom rozsahu.

13. Ďalej uviedol, že premlčanie práva nie je ani z ďaleka jediným dôvodom pre zamietnutie žaloby v celom rozsahu. Je tomu tak preto, že podmienky pre priznanie uplatnenia nároku podľa § 667 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ani v časti súdom priznaného nároku, neboli splnené. V súvislosti s výkladom ust. § 667 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka poukazuje na nález Ústavného súdu SR II. ÚS 842/2015, ako aj rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 28Cdo/1222/2007, rozhodnutie Ústavného súdu SR I. ÚS 534/2015.

14. Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení podaného k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku, ako vecne správny potvrdil.

15. Na základe podaného odvolania odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku a trovách konania a konanie mu predchádzajúce podľa § 379 v spojení s § 380 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

16. Odvolací súd je v prejednávanej veci toho názoru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nemožno považovať za správne z hľadiska jeho právneho posúdenia veci vo vzťahu k uplatnenej námietke premlčania ak súd dospel k záveru, že nárok uplatnený žalobcom je premlčaný iba čiastočne.

17. V prejednávanej veci je nesporné, že žalobca podaným žalobným návrhom došlým súdu 22.2.2013 sa domáhal, aby súd zaviazal žalovaného vydať mu žalobou popísané hnuiteľné veci, ktorých je výlučným vlastníkom a pre prípad, že z akéhokoľvek dôvodu vydanie veci nebude možné, žiada zaplatiť sumu 15.269,00 eur. Žalobný návrh odôvodňoval tým, že v nebytových priestoroch žalovaného vykonal viaceré stavebné úpravy a po skončení nájmu žalovaný prenajaté priestory uzamkol a nedovolil mu odvieť všetky veci, ktoré sú jeho vlastníctvom.

18. Následne na pojednávaní 2.12.2019 žalobca navrhol zmenu žalobného návrhu tak, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 19.597,91 eura, ako protihodnotu toho, o čo sa zvýšila hodnota jeho nehnuteľností. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 27.10.2020 uvedenú zmenu žaloby pripustil.

19. Podľa § 140 ods. 1 C.s.p. zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo, alebo sa uplatňuje iné právo.

20. Vzhľadom na to, že žalobca pôvodne v konaní uplatnil nárok na vydanie jednotlivých hnuiteľných vecí a následne, žiadal pripustiť zmenu žalobného návrhu spočívajúcu v zaplatení protihodnoty toho, o čo sa zvýšila hodnota vecí, uplatnil iné právo, preto správne súd prvej inštancie postupom podľa § 142 ods. 1 C.s.p. rozhodol o návrhu žalobcu a pripustil zmenu žaloby.

21. Keďže hmotnoprávne účinky zmeneného návrhu nastávajú dňom, kedy súdu došla písomná zmena návrhu, resp. v prejednávanej veci kedy žalobca urobil toto podanie ústne do zápisnice. Plynutie premlčacej lehoty sa preto v takom prípade zastavuje týmto dňom a nie dňom, keď bolo rozhodnuté o pripustení zmeny návrhu.

22. Vzhľadom na to, že v prejednávanej veci bola vznesená námietka premlčania je v súlade so zásadou hospodárnosti konania obsiahnutou v čl. 17 C.s.p. prednostne sa zaoberať len otázkou premlčania práva. Otázkou premlčania uplatneného nároku sa teda súd musí zaoberať na základe námietky vždy ako primárnou otázkou a až následne meritórne posudzovať nárok uplatnený žalobcom.

23. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej. Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

24. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať prvý raz.

25. Vzhľadom na to, že účinky zmeny žaloby prejavujúce sa okrem iného aj v zastavení plynutia premlčacej doby nastávajú už doručením podania, resp. v danom prípade kedy žalobca urobil podanie ústne do zápisnice na pojednávaní dňa 2.12.2019, uvedeným dňom nastalo zastavenie plynutia premlčacej doby žalobcom uplatneného nároku na zaplatenie protihodnoty toho, o čo sa zvýšila hodnota nebytového priestoru žalovaného.

26. Ako vyplýva z cit. ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej, t. j. vo všeobecnej 3 ročnej premlčacej lehote, v danom prípade so začiatkom jej plynutia nasledujúcim dňom po skončení nájmu nebytového priestoru žalobcom, t.j. dňom 1.7.2012 a uplynula dňa 1.7.2015. Z uvedeného preto vyplýva, že pokiaľ žalobca uplatnil svoj nárok návrhom na zmenu žaloby na súde 12.2.2019 je zrejmé, že nárok uplatnil po uplynutí trojročnej premlčacej doby.

27. Nemožno súhlasiť s názorom súdu prvej inštancie vysloveným v napadnutom rozhodnutí, že žalobca si v žalobe uplatnil nárok na zaplatenie sumy 15.269,00 eur titulom zhodnotenia nehnuteľnosti, nakoľko zo žalobného návrhu je zrejmé, že žalobou uplatnil nárok na vydanie jednotlivých hnuiteľných vecí, čo odôvodnil tým, že po skončení nájmu mu žalovaný prenajaté priestory uzamkol a nepovolil mu odvieť všetky veci, ktoré sú jeho vlastníctvom. Ak sa teda žalobca domáhal vydania vecí titulom jeho vlastníckeho práva je nesporné, že žalobca v konaní uplatnil nárok v zmysle ust. § 126 Občianskeho zákonníka.

28. Je teda nesporné, že žalobca na pojednávaní dňa 12.2.2019 uplatnil iné právo a to právo v zmysle ust. § 667 ods. 1 Občianskeho zákonníka, preto správne súd prvej inštancie uznesením zo dňa 27.10.2020 pripustil aj zmenu žalobného návrhu.

29. Nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania spočíva aj v tom, že aj keď súd dospel k záveru o čiastočnom premlčaní nároku, z dôvodov rozhodnutia nie je zrejmé od ktorého dňa súd počítal plynutie premlčacej lehoty a kedy premlčacia doba uplynula. Rovnako za správny nemožno považovať ani výrok o trovách konania, ktorým súd priznal žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 2 %, nakoľko z dôvodov rozhodnutia nie je zrejmé, ako súd vypočítal trovy konania podľa pomeru úspechu vo veci.

30. Za nedôvodné považuje odvolací súd odvolanie žalovaného v časti, ak vychádza z názoru, že právo na zhodnotenie týkajúce sa nájmu sa nepremlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka, ale v osobitnej dvojročnej premlčacej dobe podľa § 107 Občianskeho zákonníka.

31. Odvolací súd sa stotožňuje so závermi uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. III. US 436/2015 týkajúce sa nároku podľa § 667 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého Ústavný súd uviedol „...úprava nárokov v súvislosti s nájmom veci a jeho zhodnotením je svojou povahou osobitnou úpravou bezdôvodného obohatenia, preto je vylúčená aplikácia všeobecných ustanovení o bezdôvodnom obohatení...“. Z uvedeného názoru Ústavného súdu SR nemožno vyvodiť, že nároky vyplývajúce z ust. § 667 Občianskeho zákonníka treba uplatniť v dvojročnej premlčacej dobe, podľa § 107 Občianskeho zákonníka upravujúceho plynutie premlčacej doby pri nárokoch z bezdôvodného obohatenia.

32. Je tomu tak preto, že konštrukcia nároku z bezdôvodného obohatenia je založená na postihnutí tých prípadov, v ktorých právny dôvod k uplatneniu nárokov nemožno vyvodiť z existencie iného, zo zmluvy či zo zákona, či z inej zvláštnej právnej skutočnosti uvedenej v zákone. Ak existuje možnosť domáhať sa nárokov z takto založených právnych dôvodov, aplikujú sa ustanovenia týchto záväzkov (zmluvných či vzniknutých z iných právnych skutočností uvedených v zákone), čím je posúdenie týchto nárokov podľa všeobecných ustanovení o bezdôvodnom obohatení vylúčené. Tento všeobecný princíp vyplývajúci z ust. § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka je potom rozvedení výpočtom situácií uvedených v § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka a v § 454 Občianskeho zákonníka pri negatívnom vymedzení uvedenom v ustanoveniach § 455 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

33. Pokiaľ zákonodarca v jednotlivých ustanoveniach Občianskeho zákonníka mienil vylúčiť aplikáciu špeciálnych skutkových podstát umožňujúcich domáhať sa nárokov, ktoré javovo pripomínajú nároky z bezdôvodného obohatenia, urobil tak výslovne. V tomto smere možno poukázať na prípady ust. § 485 ods. 1, § 577 ods. 2, § 872 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Z gramatického výkladu ust. § 667 ods. 1 Občianskeho zákonníka však podobný záver urobiť nemožno.

34. Ust. § 667 ods. 1 poslednej vety Občianskeho zákonníka nepodraďuje výslovne režimy týchto nárokov ustanoveniam o bezdôvodnom obohatení. Z jeho systematického zaradenia možno dôvodne usudzovať, že sa priraduje k dispozitívnej právnej úprave práv a povinností nájomcu, ako sú tieto postupne uvedené v § 665 a § 684 Občianskeho zákonníka. Nie je preto z rozumného dôvodu vybrať túto zložku nároku nájomcu proti prenajímateľovi z titulu uprav vykonaných na predmete nájmu režimu iného právneho inštitútu (nároku z bezdôvodného obohatenia) tým skôr, že pre také zaradenie nesvedčí existencia práve tu uvedenej konkrétnej úpravy viažuca sa k tomuto zmluvnému typu nájmovej zmluvy.

35. Z uvedeného tak vyplýva záver, podľa ktorého ust. § 667 ods. 1 štvrtej vety Občianskeho zákonníka predstavuje samostatný občianskoprávny nárok nájomcu, ktorý vynaložil nájomca so súhlasom prenajímateľa na zvýšenie hodnoty veci, ktorý podlieha premlčaniu vo všeobecnej lehote § 101 Občianskeho zákonníka.

36. Vzhľadom na dôvodnosť žalovaným vznesenej námietky premlčania, nebolo potrebné sa zaoberať jeho ostatnými odvolacími dôvodmi.

37. Vo vzťahu k samotnému rozhodnutiu je potrebné uviesť, že súd pri jeho vypracovaní nerešpektoval ust. § 220 ods. 2 C.s.p. ak vyhotovil 28-stranové rozhodnutie, čo už samo o sebe naznačuje neprehľadnosť a stratu orientácie sa v ňom, v ktorom nepochopiteľne venoval až 25 strán tomu, aby uviedol, ktoré dôkazy vykonal i protichodné bez toho aby zaujal stanovisko čo vlastne zisťuje a neprípustne rekapituloval všetky skutkové písomné a na pojednávaní uskutočnené prednesy strán sporu, bez rešpektovania zásady výstižnosti a prehľadnosti súdneho rozhodnutia, čomu je potrebné do budúcnosti sa bezpodmienečne vyvarovať.

38. Možno preto konštatovať, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vzťahu k právnemu posúdeniu veci ohľadom vznesenej námietky premlčania, nemožno považovať za správne, ak súd pri rozhodovaní nezohľadnil všetky rozhodujúce skutočnosti, preto odvolací súd postupom podľa § 388 C.s.p. zmenil napadnutý rozsudok vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal ako úspešnej strane sporu náhradu trov prvostupňového konania v celom rozsahu (§ 255 ods. 1 C.s.p.).

39. Rovnako výrok o trovách odvolacieho konania vyplýva z ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p., podľa ktorých právo na náhradu trov odvolacieho konania má úspešná strana sporu, v danom prípade žalovaný, preto odvolací súd priznal žalovanému aj náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

40. Uvedené rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).